

אבות
פרק ו'

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

השקפת חיים שונה

תמיד כדאי לצאת עם מישהו שמתאים להשקפת החיים שלך, ושאיפותיו הרוחניות דומות לשלך.

לפעמים, הייתי ממליץ לקחת מישהו שהוא קצת יותר חזק מכם בהשקפת החיים שלו כדי שיהיה לאן לעלות ולשאוף. הדברים נכונים לגבי רמה רוחנית, לשון נקיה, אינטליגנציה, השכלה וכו'.

צריך לשאוף לקחת בן זוג שבעזרתו ובעצתו נוכל להתקדם קדימה, ולא לחזור אחורנית או לדרוך במקום.

בדורנו קיימת תופעה מבורכת של התחזקות רוחנית וחזרה למקורות. הדבר יכול להיות נפלא כשלשני בני הזוג יש שאיפות דומות והשקפות חיים תואמות.

אבל אם אחד מהם 'רץ' קדימה והשני נשאר מאחור, אז לא כדאי להיכנס למערכת כזו משתי סיבות:

א. אחרי החתונה, הפערים הרוחניים מתחדדים, בעיקר כשמגיעים לנקודות חיכוך. אחת הדוגמאות לכך היא חינוך הילדים. כשמגדלים ומחנכים ילדים פורצים לעיתים וויכוחים סוערים, כמו - באיזה בית ספר הילד ילמד, ומהם התכנים שאותם הוא עתיד לקבל. כמובן שהניזוק העיקרי יהיה הילד שיקרע בין שני עולמות, בין אבא ואמא, ובמקרים רבים הוא הופך להיות כלי ניגוח של האחד כלפי השני.

ב. לא לקבל הצהרות כגון: 'אני אתחזק אחרי החתונה', או 'מה שתבקשי אני אעשה...'. על הצהרות כאלה אסור לסמוך מפיין שאם עושים זאת בשביל X או בשביל Y ולא לכבוד בורא עולם שהוא הערך המוחלט, אז מחר או מחרתיים כשיהיה ויכוח או ריב כלשהו, זה שהבטיח יאמר: 'לא מגיע לך שאני אעשה זאת', או 'אני לא זורס עם זה', או 'אני לא בקטע...'. ואז המחלוקת תהיה חריפה הרבה יותר והאכזבה תהיה קשה מנשוא.

הרבה חושבים בעת הפגישות 'אני כבר אשנה אותה/ו' ובסוף הם עומדים מול שוקת שבורה. צריך לדעת שקשה מאד לשלוט על הבחירה שלנו, וכל שכן על הבחירה של אדם אחר.

(החומר מפורסם ב'ביחד')

פרשת השבוע

הדגלים

"איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו"

הקב"ה ציווה לבני ישראל לסדר את המחנה שבטים שבטים ולפי דגלים. מהיכן הגיע ענין הדגלים?

כאשר בני ישראל עמדו בהר סיני וקיבלו את התורה ראו את המלאכים יורדים צבאי צבאות וכולם בדגליהם. מיד התאוו בני ישראל גם הם לדגלים שנאמר - "וְדָגְלוּ עָלַי אֶהְבֶּה". לכן אמר הקב"ה למשה ואהרן להכין דגלים לכל שבט שילכו בראש כל שבט.

ובאמת השבטים חולקו לארבע מחנות כאשר כל מחנה היה מורכב משלושה שבטים, ובמרכז המחנה היה המשכן וארון הברית עם לוחות הברית.

גם בשעת התנועה וההליכה במדבר לא התפרק המבנה הזה והם היו נעים במבנה קבוע, המחזה היה מרהיב ביופיו.

אם היינו עומדים על הר גבוה ומביטים למחנה היינו רואים סדר מופתי של תנועה ושל חניה. ולא כמו שמצויר בהרבה ספרים שכולם הלכו מעורבבים עם חמוריהם וגמליהם.

אפילו בלעם הרשע שבא לקלל עמד על ראש הפסגה וראה את מחנה ישראל התפעל ואמר: "מה טובו אהלֵיךָ יַעֲקֹב מִשְׁפְּנֵיךָ יִשְׂרָאֵל, פְּנִיָּהִם נְטִיּוּ פְּגַנֹת עָלַי נְהַר פְּאֶהֱלִים נָטַע ה' פְּאֶרְזִים עָלַי מִיָּם".

זאת ועוד, כשהאהלים היו נבנים ומוקמים דאגו בני ישראל שלא יהיה פתח של אהל אחד מכוון כנגד פתח של אהל אחר, משום צניעות.

וכתב רבינו בחיי שכל המבנה היפה הזה היה מכוון כנגד כסא הכבוד וכל רגל של הכיסא היתה מכוונת כנגד מחנה אחד מארבעת המחנות. ומחנה השכינה שהיה בתוך המחנה הוא כנגד כבוד ה'.

אשרי עין ראתה כל אלה, דור המדבר דור דעה, היה הדור המיוחד ביותר בתולדות עם ישראל, ולכן זכה לכך, וכן אומר הזהר הקדוש שלא קם דור כדור המדבר שזכו לראות את השכינה בתוך המחנה וקבלו את התורה מהקב"ה ע"י משה רבנו.

הרי זה לנו חיזוק גדול בהכנה לקראת חג השבועות חג מתן תורה הבא עלינו לטובה.

שבת שלום ומבורך
אבנר קוואס

מה היתרון בלהיות זקן סנילי?
שכל יום פוגשים בחברים חדשים...

רופא השיניים שואל קשיש:

"השיניים שלך כואבות גם בזמן השינה?"

הקשיש: "אני לא יודע, אנחנו לא ישנים ביחד..."

בדיחה

חינוך או אילוף

המילה אילוף, קצת צורמת כשמדברים על חינוך ילדים. אילוף שייך יותר לבעלי חיים ולא לבני אדם. אז למה אנחנו משתמשים בכל זאת במילה 'אילוף'?

שתי תשובות לדבר:

א. כדי לתת ניגוד למילה חינוך, ודרך זה נוכל להבין יותר את יסודות החינוך.

ב. אנחנו בעצמינו נעזרים לפעמים בשיטת האילוף. נקדים ונאמר, שכמו בחולי הגוף, כך בחולי הנפש. אם יודעים לתת את הדיאגנוזה הנכונה כבר יש בידינו חצי תרופה. רופא טוב אינו הרופא שמחלק תרופות בדרך של נסיון על המטופל, אלא באבחון נכון וקולע של הבעיה. ניתן דוגמא, מושיקו, ילד בן שבע, נכנס הביתה כשאבא היה בסלון. הוא אמר מילה גרועה ששערותיו של אביו סמרו.

אביו קרא לו, נתן לו פליק ואמר: האזנים של אבא שלך לא ישמעו מילים כאלו, אתה מבין? ... התמונה של סבא שלך ז"ל לא תשמע דיבורים כאלו, אתה קולט? ...

ואז האבא סיכם ואמר לו: מושיקו, תשמע אותי טוב טוב, אם תדבר יפה תקבל במבה, אם לא תדבר יפה תקבל בומבה... לאחר חודשיים מושיקו שינה את סגנון דיבורו והתחיל לומר מילים יפות ועדינות. - אבי, האם אתה מוכן ללכת עמדי? קוראים יקרים, האם מושיקו מחונך או מאולף? כאן חלק מההורים יאמרו שהוא מחונך, הראיה לכך שהתוצאה הושגה, כי הילד מדבר יפה. אבל לכולנו ברור שזה זמני בלבד, והילד יותר מאולף מאשר מחונך. לצערנו, הרבה מאד הורים משתמשים בשיטת 'השוט והגזר'. ואם כן, יש מצב שאנחנו בעצם מאלפים ילדים. אם זהו אילוף, אז מהו חינוך?

סיפור לשבת

הרב יחזקאל לנדא זצ"ל

השעה הייתה שעת בוקר מוקדמת מאוד. תושבי יאמפולה נמו את שנתם. מחוץ לביתו של רב העיר, הגאון רבי יחזקאל לנדא המתינה כרכרה רתומה לשני סוסים. רבי יחזקאל וחתנו הנאמן ר' יוסף יצאו בלאט מן הבית ועלו על הכרכרה. "לפראג!", הורה רבי יחזקאל לעגלון. -לאווירת החשאיות שאפפה את הנסיעה היו שתי סיבות, אחת, כדי שבני יאמפולה לא ידעו על היציאה מעירם, ושנייה, כדי שבני פראג לא יידעו על הכניסה לעירם.

הדבר אירע בחורף תקט"ו. קהילת פראג המעטירה שיגרה אל רב העיר יאמפולה הזמנה לשבת על כס הרבנות בעיירה. ההצעה דיברה אל ליבו של רבי יחזקאל, אך אף שהחליט להיענות לה ביקש לעמוד מקרוב על אופי העיר ויושביה. לכן סבר רבי יחזקאל כי מוטב לו לבקר בה כאלמוני, וגם לא להסב דאגה מיותרת לבני יאמפולה. כעבור זמן הגיעו ליעדם. רבי יחזקאל הורה לעגלון למצוא אכסניה צנועה בפאתי פראג, כדי שזהותם לא תיחשף. התפללו השניים שחרית, סעדו סעודת בוקר ומיד שקעו בלימוד. לעת צהריים פנה רבי יחזקאל אל חתנו: "צא-נא, ר' יוסף, לעיר ותור אותה למעני. הלא לשם כך באנו לכאן. פקח עיניך לראות אם יראי-שמים תושביה, או חלילה פורקי-עול. הטה אוזניך לשמוע אם יודעי-ספר האנשים או שמא בורים ועמי-הארצות הם."

נתהרהר קמעה רבי יחזקאל והוסיף: "אין כוונתי שתלך אל יושבי בית-המדרש, שכן אלה בוודאי יראים ושלמים והוגים בתורה. בדוק דווקא בקרב תושבי העיר הפשוטים, בין אנשי העמל, המתפרנסים מייגיע-כפיהם. מהם נוכל לעמוד על טיבה של העיר."

יצא ר' יוסף למלא את שליחות חותנו. התהלך ברחובות העיר, מחפש הזדמנות להתוודע לאנשיה. אלא שהכול נחפזו לענייניהם הדחופים והוא לא הצליח לפתח שיחה עם איש. בינתיים נטו צללי ערב וחשכה ידה על רחובות הגטו היהודי של פראג. ר' יוסף התהלך מכאן לשם, מתוסכל מאי-הצלחתו למלא את השליחות שהטיל עליו חותנו. לפתע הבחין באור הבוקע מבית-מזיגה. "אולי מכאן תצמח ישועתי", קיווה. נכנס פנימה והזמין לעצמו כוסית משקה, כדרך המקום. הוציא ספר קטן מחיקו והחל לעלעל בו, בעוד עיניו בולשות לצדדים. וכך, בעודו ממלא את כוסו של החייט, התפתחה בין השניים שיחה תורנית ערה.

כעבור רגע נכנס לבית-המזיגה יהודי שחזותו החיצונית העידה עליו כי חייט הוא. "שומע אתה, הירשיל?", פנה המוזג אל החייט, "תמיהה גדולה היא בעיניי על הרמב"ם בפרק א' מהלכות גזלה ואבדה, האומר דברים הנראים סותרים את הגמרא שלמדנו לא-מכבר בשיעורו של ר' אברהם!". אדם נוסף, לייב שמו, שאף הוא נראה כבעל-מלאכה בסוף יום עמל, הצטרף עד מהרה לדיון וחיווה את דעתו בסוגיה הנדונה.

אחרים מיושבי בית-המזיגה לא נשארו אדישים לוויכוח המתלהט והצטרפו אליו גם-כן. ר' יוסף, שישב כל העת מן הצד, שמר על שתיקה והוסיף לעקוב אחר הנעשה ממתין לראות איך ייפול דבר. "רבתיי!", קרא לפתע אחד מבני החבורה, "עוד מעט -יבוא יענקל', שומר הלילה של הגטו. מובטחני בו שידע להכריע בוויכוח." כעבור כמה דקות נכנס פנימה איש גבה-קומה. עיני כול הפונו אליו. לר' יוסף לא היה ספק זה יענקל', שומר הלילה. יענקל' הזמין לעצמו כוס משקה גדולה. בירך 'שהכול' בקול רם, עצם את עיניו לרגע ולאחר מכן פתחן וביקש מהמתווכחים להרצות את דבריהם. הקשיב יענקל' לדוברים בריכוז. לאחר מכן, בקול שקט ובוטח, החל להשליט סדר בדברים: הפריד בין הדבקים, דקדק בפרטים, העמיד את דברי הרמב"ם על מכונם ועקר מן היסוד כל אפשרות לסתירה מהגמרא. יושבי בית-המזיגה הביטו ביענקל' בהערצה. כעת ידע ר' יוסף כי יכול הוא לשוב אל חותנו ובפיו תיאור נאמן של יהודי פראג הפשוטים אנשי העמל המתפרנסים מייגיע כפיהם. עם שובו לאכסניה סיפר לחותנו דברים כהווייתם. רבי יחזקאל הקשיב לדברים בפנים נוהרות. "אכן, לא הייתה הפרוזה בתיאורה של פראג באוזניי", הפטיר.

אולם כעבור שעה קלה של הרהורים שינה לפתע רבי יחזקאל את טעמו ואמר: "אלא שעתה נשאלת שאלה הפוכה האומנם ראוי אני לפראג?! - עיר שאפילו בעלי-המלאכה שלה אנשי-תורה מובהקים הם, ייתכן כי זכאים הם לרב בעל שיעור-קומה אמיתי!". למחרת בבוקר נפגש רבי יחזקאל עם פרנסי העיר. אלה נדהמו כשנודע להם כי יממה תמימה שהה הגאון בעירם והם לא ידעו כלל. העלה לפניו רבי יחזקאל את תהיותיו בדבר התאמתו לכהן כרב העיר.

התפעלו הפרנסים מן הענווה הכנה של מי שגאונותו בתורה נודעה בכל רחבי העולם היהודי. רק לאחר שפרנסי העיר הרבו עליו הפצרות באומרם כי אין מתאים וראוי ממנו לפראג. ניאות רבי יחזקאל לכהונה. קרוב לארבעים שנה כיהן הי'נודע ביהודה' ברבנות פראג, עד פטירתו. (פניני עין חמד)

"אין זוג לא מוצלח, יש זוג לא מודרך"

האם יש לכם מריבות וויכוחים?
מרגישים שאינכם מתאימים?
הילד שלכם מתחצף?

לייעוץ בנושא שלום בית, חינוך ילדים,
הדרכת חתנים/כלות עם יועצים זוגיים מוסמכים של
ארגון ביתנו החדש הפרוסים בכל רחבי הארץ

חייגו עכשיו - 1599-59-59-39

